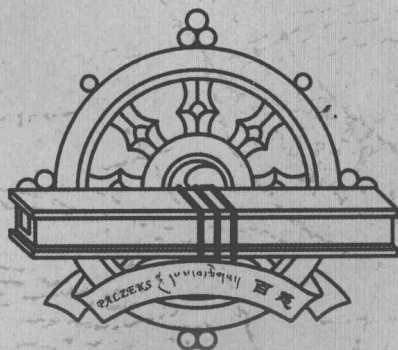

༡༡། རྩོམ་ཆེ་བཙུན་ཏུ་ར་རྒྱ་ཐའི་གསུང་འབུམ་དཔེ་
བསྐྱར་མ་པོད་ཉེར་གསུམ་པ་བཞུགས།

༣༣། དཔེ་སྒྲུབ་གསལ་བཤད།

《མེས་པོའི་ལུས་བཞག》 ཅེས་པའི་དཔེ་ཚན་གསལ་འདི་ནི་དཔལ་བརྟེན་གསལ་བོད་ཡིག་དཔེ་རྒྱུ་ཞིག་
འཇུག་ཁང་གིས་བརྒྱ་གསལ་གིང་འདི་ག་དཔེ་རྒྱུ་ཁང་དང་མཉམ་འབྲེལ་གྱིས་བརྒྱུ་པའི་དཔེ་རྒྱུ་དཔེ་
ཚན་གསལ་གིག་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་མ་ཁམས་དབང་གཟམ་དགའ་རིན་པོ་ཆེ་ལུག་བརྟན་ཉི་མ་མཆོག་གིས་སྤྱིའི་གཙོ་
སྤྱོད་གནང་སྟེ། དཔལ་བརྟེན་གསལ་བོད་ཡིག་དཔེ་རྒྱུ་ཞིག་འཇུག་ཁང་གིས་ཉི་པའི་ལོ་བརྒྱ་ཙམ་གྱི་རིང་ལ་
འབད་དུ་ཆོན་ཆེན་པོས་བོད་ཀྱི་ས་གནས་གང་སར་བཞུགས་པའི་བོད་ཡིག་དཔེ་རྒྱུ་དཔེ་ཉི་ཤིར་ཡོངས་པ་རང་
ལྷན་དང་མེད་གོང་འཛེས་འཛིག་ལ་ཉི་པའི་ཉེན་ཁ་ལས་བརྒྱབས་ཏེ་ལེགས་པར་བརྒྱ་གསལ་གིང་དགའ་རིན་ལ་
ཉུ་བཟང་། དཔེ་རྒྱུ་གསལ་། དཔེ་རྒྱུ་བཞེངས་ཏེ་རྒྱ་དཀྱིལ་མཛོད་གནང་བ་དང་གནང་མཁས་རྒྱ་ལོད་པ་ནི།
རང་འདི་མེས་པོའི་ལུས་ལོར་རྒྱ་དཀྱིལ་རྒྱུ་འཛོད་དང་བོད་རིག་པའི་གལ་ཆའི་དབྱུང་གཞི་མཐོ་འདོན་གྱི་
དགོས་པ་ཆེ་བ་སྟུང་། རང་རྒྱལ་མི་རིགས་རིག་གནས་ལོར་མཛོད་དང་རྒྱལ་དང་རྒྱུད་སྤྱོད་བཟི་པའི་འཕྲིན་
ལས་གལ་ཆེན་ཞིག་རེད།

ཉེ་ཆར་དཔལ་བརྟེན་པོ་དེ་ཡིག་དཔེ་རྒྱུ་ཡིན་པའི་ལྷན་ཁང་དང་འདི་ག་དཔེ་རྒྱུ་ཁང་གཉིས་ཀྱི་
གྲོས་ཐུག་མཐའ་། གྲོས་རྒྱུ་ཡིག་གནས་སྤྱད་རྒྱུ་དང་བོད་ཡིག་པའི་དབྱེད་ཡིག་རྒྱུ་རྒྱུ་དང་ཆ་ཆར་དུ་
གཏོང་བའི་དམིགས་ལུལ་ལོ་སྤུངས་ཀྱི་ཡིག་གུར་ཐོག་། 《བཀའ་གནས་པའི་དགོན་གཅིག་པུས་》 ཞེས་
པའི་དཔེ་རྒྱུ་དཔེ་དགོན་གྱི་དཔེ་ཚོགས་ཆེན་མོ་ཞིག་ལྷན་ཁང་ནས་ཡིག་སྒྲིག་དང་དཔེ་རྒྱུ་བྱེད་བཞིན་
ཡོད་པ་དང་། ད་ཆར་ཡང་དམིགས་ལུལ་དགོས་པ་གཅིག་གུར་ཐོག་། 《མེས་པོའི་ལུལ་བཞག་》 ཅེས་པའི་
དཔེ་རྒྱུ་དཔེ་དགོན་གསལ་ཆེན་གྱི་དཔེ་ཚོགས་ཆེན་མོ་འདི་ཉིད་པར་རྒྱུན་པར་བྱུང་ཡོད་པ་། དེ་ཡང་རྒྱུན་པར་མེས་
པོ་མཁས་དབང་དཔལ་པ་དུ་མས་ལུལ་དུ་བཞག་པའི་གསུང་འབུམ་དཔེ་དགོན་གསལ་ཆེན་མཁས་དང་། འཕམ་
འཕོར་དུ་བཞག་པའི་དཔེ་དགོན་གསལ་ཆེན་དག་ཕྱགས་གཅིག་ཏུ་བསྐྱུས་ཏེ་བསྒྲིགས་པ་འདིའི་ནང་དོན་ཐད་
ལ། བློ་བཟང་ཡིག་པ་དང་། གསོ་བ་ཡིག་པ། རྒྱ་ཡིག་པ། ལྷ་ཡིག་པ། བཟོ་ཡིག་པ། ལོ་རྒྱུས་ ཕྱི་ཡིག་
སོགས་པུ་ཐུག་ཡིག་པའི་གནས་ཀྱི་ལུས་པའི་དཔེ་དགོན་ལོ་རྒྱུས་ལྷན་ཁང་གི་ལུས་པ་ལྷན་ཁང་གི་ལུས་
ཡིན།

འདི་འདྲའི་དཔེ་སྐྱོན་མཉམ་ལས་ཀྱི་གོ་སྐྱབས་ལེགས་པོ་དོན་ཅག་དཔེ་སྐྱོན་ཁང་ལ་ཐོབ་པ་ནི་གིན་ཏུ་
སྐལ་པ་བཟང་ཞིང་ག་ཟེ་བཞིན་གྱི་འོས་འགན་ཞིག་ཏུ་བརྩིས་ཏེ་ལོ་འགའི་དཔེ་སྐྱོན་འཆར་གཞི་གཙོ་བོའི་ནང་
དུ་བཀོད་ཟིན་ཅིང་། ལས་གཞི་འདི་ལ་ཀྱང་གོའི་བོད་རིག་པ་ཞིབ་འཇུག་ལྟེ་གནས་ཀྱི་དཔུ་ཁྱིེད་དང་རྒྱལ་
ཁབ་ཕྱིན་གི་བོད་རིག་པའི་མཁས་དབང་དུ་མས་གདེང་འཛིན་ག་དང་མཐོང་ཆེན་གྱིས་སྐུ་ལ་མ་ཡང་ཐོབ།

《མེས་པོའི་ཉལ་བཞག》 གི་མ་ཕྱི་མལ་ཆེར་ནི་དཔུ་མེད་བྱིས་རྙིང་གི་སྐྱེ་ཁུངས་ཡིན་པས། མ་དཔེ་
གསལ་མི་གསལ་དང་སྐྱེད་ཡིག་མང་ཞིང་བྱིས་རྙིང་གསལ་འདྲ་མིན་གྱི་དབང་གིས་གྲོག་དཀའ་བའང་གིན་ཏུ་མང་
པོ་འདུག འོན་ཀྱང་དཔལ་བཅུགས་བོད་ཡིག་དཔེ་རྙིང་ཞིབ་འཇུག་ཁང་གིས་ལོ་མང་རིང་ཉམས་སྦྱང་
བསྟུ་ལེན་དང་མཁས་དབང་དུ་མར་བཀའ་འདྲི་ཞུས་པར་བརྟེན་ཡིག་གཞུགས་གསར་རྒྱག་དང་ཕྱོགས་སྒྲིག་
ཐུབ་པ་བྱུང་། པར་གིང་དུ་འཁོད་ཡོད་པ་རྣམས་ཀྱང་དཔེ་རྙིང་གཞན་པ་དང་བསྟར་ཏེ་གཏན་ལ་པལ་ཡོད་པ་
བཅས་ཏེ་ཞིབ་ཆ་དེ་བ་སོ་སོའི་བསྟུ་སྒྲིག་གསལ་བཤད་དུ་གཞིགས་པར་ལུ།

དཔེ་རྙིང་སྤང་སྟོབ་དང་ཕྱོགས་སྒྲིག་ དཔེ་སྐྱོན་གྱི་ལས་ཀ་འདི་ལ་རྒྱལ་སྤྱིའི་དང་ཕྱགས་ཁུར་གནང་
མཁན་གྱི་མཁས་དབང་རྣམས་དང་། ལྷག་པར་དུ་ཀྱང་གོའི་བོད་རིག་པ་ཞིབ་འཇུག་ལྟེ་གནས་ཀྱི་དཔུ་ཁྱིེད་
ལྟན་རྒྱས་དང་། མཁས་དབང་ཐུབ་བསྟན་ཉི་མ་རིན་པོ་ཆེ་མཆོག་སོགས་ཀྱིས་རྒྱལ་སྤྱིའི་དང་མཁུལ་སྟོན་གྱི་
བཀའ་དྲིན་བསྐྱངས་པ་ལ་སྙིང་ཐག་པ་ནས་ཕྱགས་རྩེ་ཆེ་ཞུ་རྒྱུ་དང་། དཔལ་བཅུགས་ཞིབ་འཇུག་ཁང་གི་
འགན་འཛིན་པ་ལྟན་རྒྱས་དང་། ལུ་དག་པ། ཡིག་རྒྱག་པ་སོགས་མདོར་ན་ལས་གཞི་འདི་ལ་ལྷག་བསམ་
དང་འབད་བརྩོན་ཆེན་པོས་ཞབས་ཕྱི་ཞུ་མཁན་རྣམས་ལ་སྙིང་ཐག་པ་ནས་བཀའ་དྲིན་ཆེ་ཞེས་ཞུ་རྒྱུ་དང་།

དཔེ་ཆོགས་འདིའི་དཔེ་སྒྲིག་དང་ལུ་དག་ཐད་ལ་ཉ་ཅང་ནན་ཏན་དང་ཞིབ་ཆོགས་བཞི་ཁུལ་བྱས་མོད།
འོན་ཀྱང་ད་ཆོར་ཤེས་ཆད་དམན་པའི་དབང་གིས་ནོར་འཁྲུག་མི་ཉུང་བ་ཡོད་མྱིང་པས་དཔྱོད་ལྡན་དག་གིས་
ནོར་བཙོས་ཡོ་བསྐྱེད་གི་དགོངས་འཆར་ལྷག་སྟོན་གནང་བར་ཞུ།

ཞེས་ཀྱང་གོའི་བོད་རིག་པ་དཔེ་སྐྱོན་ཁང་ནས།
སྤྱི་ལོ་ ༡༠༠ ལོའི་རྒྱུ་བ་དང་པོའི་ཆེས་ ༡༠ ལ།

སྒྲོལ་འགྲོའི་ལུ་ཚོགས།

དེ་ལ་འདིར་རང་ཅག་ཁ་བ་ཅན་གྱི་ཞིང་འདིར་ཚོས་རྒྱལ་ལོ་པའ་རྣམས་
དང་། ས་དགེ་བཀའ་རྙིང་སྐོག་སྐོག་གྱི་མཁས་ཤིང་གྲུབ་པ་བརྟེས་པའི་དམ་པའི་སྐྱེས་
བུ་རྣམས་ཀྱིས། བཤད་རྒྱུ་བ་གྱི་ཤིང་རྟ་ཆེན་པོ་བཙུང་རྗེས་འབྲང་དང་བཅས་
པའི་ཚོས་བརྒྱད་དང་བཀའ་སྒྲོལ་མཐའ་དག་དང་། དེ་དང་རྗེས་སུ་འབྲེལ་པའི་ཐུན་
མོང་གི་རིག་གནས་སུ་རྟགས་སྟོན་དག་མངོན་བརྙེད་སྟེ་བསྟོར། རྣམ་ཅིས་འབྲུང་
ཅིས་། རྒྱ་ཚད་བཟོ་གསོ་སྐོག་སྐོག་མདོ་སྟགས་རིག་གནས་དང་བཅས་པའི་གཞུང་
ལུགས་ཟབ་ཅིང་རྒྱ་ཆེ་བ་ཚང་ལ་མ་ཞོར་བ་བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་བ་ཞིག་འཆད་ཉན་
འབྱུར་གསུམ་དང་། བཤད་རྒྱུ་ལས་གསུམ་གྱི་སྒྲོ་ནས་ཐོག་མར་སྒྲོལ་གཏོང་།
བར་དུ་གཏན་ལ་པལ། རིམ་བཞིན་དར་རྒྱས་བཏང་བ་སྐོག་སྐོག་འཛིན་སྟོང་སྟེལ་བར་
མཛད་པའི་བཀའ་དྲིན་བདག་སྟོན་ལ་བརྟེན་ནས། དབུས་གཙང་ཁམས་གསུམ་དུ་
བཞུགས་སོ་ཙམ་གྱི་སྐོག་སྐོག་མཐའ་ཅད་གཅིག་ཏུ་སྦྲངས་ན་རི་རབ་ལྡན་པའི་
གཏོས་དང་མཉམ་ཞིང་། ཚོས་ཚན་གྱི་རྣམ་དབྱེ་རི་སྟེང་ཡོད་པ་གྲངས་སུ་བགྲངས་
ན་ནམ་མཁའི་གཟའ་རྣམ་ཚོགས་ཀྱང་སྦྱངས་པར་བྱེད་པ་ཞིག་མཆིས་པ་ཙམ་དུ་མ་
ཟད། རྒྱ་བལ་ཏོར་སྐོག་སྐོག་གྱི་ལུལ་གྱུ་ཀུན་ཏུ་འདར་དར་བྱུང་བེ།

ད་ལྟའི་ཆར་བོད་རིག་པའམ་བོད་ཀྱི་ཤིས་རིག་ཅིས་སུ་གྲགས་པ་འདི་ཉིད་
འཛམ་གླིང་ཤར་ལུབ་གྱི་ལུལ་གྱུ་དག་ཏུ་འདར་མཆིང་དེ། དཔེར་ན། ཨ་ག་སི་མོར་རྟེ་
དང་། ཏར་མིད་ལྟ་ལོ་ལོ་བ་དང་། ཨ་རི་སྐོག་སྐོག་སུ་གྲགས་ཆེན་གྱི་སྒྲོབ་གྲུ་ཆེན་མོ་

ནུམས་སུ་བོད་ཡིག་གི་དཔེ་མཛོད་ཆེན་པོ་ཡོད་པར་མ་ཟད། བོད་ཀྱི་ཆོས་དང་རིག་གཞུང་སློབ་གཉེར་བྱེད་སའི་སྡེ་ཆོན་དང་སློབ་མ་ཡང་མི་ཉུང་བ་ཡོད།

དེ་ནི་གོང་དུ་སྐྱུས་པའི་བཤད་སྒྲུབ་གིང་རྟ་ཆེན་པོ་བཙུན་ཅེས་པ་དེ་གང་དང་གང་ཡིན་པའི་དོ་སྤྱད་མདོ་ཙམ་ལུ་ན། དེ་ཡང་རི་རྒྱན་དུ། འཇམ་མགོན་ཀོང་སྐུལ་རིན་པོ་ཆེའི་ཞལ་ནས། ཆོས་སློབ་ཐོན་མི་བེ་རོ་སྐྱ་ཙག་ཞང་། །གཞུབས་ཆེན་རིན་བཟང་རྩོག་ལོ་ས་སྐྱ་པ། །བུ་སྟོན་བཤད་རྒྱུན་འདེགས་པའི་ཀ་ཆེན་བཅུ། །ཞེས་དང་། བོད་ཡུལ་སྐྱབ་བརྒྱུད་གིང་རྟ་ཆེན་པོ་བརྒྱད། །རྟིང་མ་བཀའ་གདམས་ལམ་འབྲས་བཀའ་བརྒྱུད་པ། །ཤངས་པ་ཞི་བྱེད་སྒྱུར་དུག་བསྟེན་སྐྱབ་པོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། ཤེས་བྱའི་གཞུང་ལུགས་སྡེ་ཆོག་ས་ཀྱི་འབྱུང་ཁུང་དང་འཆད་རྩལ་གྱི་དབྱེ་བས་བཤད་རྒྱུན་འདེགས་པའི་ཀ་ཆེན་བཅུ་དང་། སྐྱབ་པ་ཉམས་སུ་ལེན་རྩལ་ལ་བརྒྱུད་པའི་ཁྱད་པར་དང་མན་ངག་གི་དབྱེ་བས་སྐྱབ་བརྒྱུད་འདྲེན་པའི་གིང་རྟ་བརྒྱུད་དེ། བཤད་སྐྱབ་གིང་རྟ་ཆེན་པོ་བཙུན་རྩེས་འབྲང་དང་བཅས་པའི་གསུང་རབ་རྒྱ་མཆོད་ལྟ་བུ་ཞིག་བདག་ཅག་གི་ཡབ་མེས་གོང་མ་ནུམས་ཀྱིས་གཅེས་པའི་ལུས་སྒོག་ལོངས་སྒྱུད་ཐམས་ཅད་པངས་པ་མེད་པར་བཏང་སྟེ། བྱི་རབས་རང་མའི་བརྒྱུད་འཛིན་ནུམས་ལ་འཕྲན་ཡུན་པན་བདེའི་དཔལ་ལ་དམིགས་ནས་བཞག་པའི་ནོར་བུ་རིན་པོ་ཆེ་ཡིད་བཞིན་དབང་གི་རྒྱལ་པོ་མཐའ་ཡས་པ་ཞིག་མཆིས།

དེ་དག་ལས་མང་ཆེ་བ་རིག་གསར་ལོ་བཅུའི་གོད་ཆག་ཆེན་པོ་སོགས་དུས་ཀྱི་རྒྱུད་པའི་དབང་གིས་སེམས་མེད་འབྱུང་བཞིའི་འཛིག་པ་དང་། སེམས་ལྡན་མི་དང་མི་མིན་གྱི་གཞོད་པས་ཉམས་ཉེས་ཆེན་པོར་གྱུར་པ་ནི་རྒྱ་བོད་ཡོངས་གྲགས་ལྟར་ལགས།

རིག་གནས་གནས་པ་རྗེའི་མཁུག་སྒྲིལ་པ་དང་ཆཔས་ཅིག་ཏུ་གི་ཡང་
 དག་པའི་མིང་རྒྱུ་གི་ཉི་འོད་སྒྲར་ཡང་འཕྲོས་ཏེ། ཏང་དང་རྒྱལ་ཁབ་གིས་འགོ་
 ཁྲིད་དང་ཅུ་འཁུགས་གནང་ནས། དཔེ་རྟེན་འཕྲོར་བརྟུ་དང་། ལེགས་སྒྲིག་དཔེ་
 རྒྱུ། རྒྱུ་སྒྲིལ་སྐོམ་གསུ་གི་སྒོ་ནས་རང་རིགས་གི་རིག་གནས་ཉམས་པ་སོར་ཚུད་
 དང་། མི་ཉམས་གོང་འཕེལ་གི་བྱ་བར་སོ་སོའི་འཕོས་བརྟུན་གི་སྤྱི་ཞུ་རྒྱུ་པའི་
 རྒྱལ་པ་བཟང་པོའི་དཔལ་ལ་ལོངས་སྤྱ་རྒྱུད་དུ་ཡོད་པའི་སྐབས་འདིར། རང་རེའི་
 ཡལ་མེས་རྒྱམས་གིས་བཞག་པའི་ཕ་ལོར་མང་པོ་ཞིག་ད་དུང་ཡང་དེད་ཅག་གི་
 བསོད་ནམས་གི་བཀོ་རྒྱལ་དུ་ལྷག་ཡོད་པ་རྒྱམས་ལ་གཅེས་སྒྲུས་ཆེན་པོས་རྒྱང་
 རྒྱུ་དང་དང་སྒྲིལ་བྱེད་རྒྱུ་ནི་མེས་རྒྱལ་གིས་གནང་བའི་ལས་འགན་ཡིན་པར་མ་
 ཟད། འུ་ཅག་བོད་གི་རིག་གནས་སྒྲོ་བ་གསོའི་བྱ་བར་ལེགས་སྒྲིལ་འཕུལ་མཁན་གི་
 བློན་དར་འབྲིང་གསུམ་གི་ཤེས་ཡོན་ཅན་ལ་མཆོན་ན། རང་རེའི་སྤྲལ་པར་བལ་
 པའི་གཞན་དྲིང་མི་འཛོག་པའི་གཟི་འོད་སྒྲན་འབར་བའི་འོས་འགན་མཆོག་ཏུ་གྱུར་
 པ་ཞིག་ཀྱང་ཡིན་པར་སེམས།

དེར་བརྟེན། ཟླ་གསུམ་དང་མེས་ལྷ་མ་ཆད་པའི་སྒྲིམ་པ་དམ་པ་རྣམས་ཀྱིས་
ལྷ་གསུམ་ཚུལ་གནང་བའི་གསུང་རབ། བཤད་སྒྲུབ་ཤིང་དྲ་བཙུང་ལས་གྲུབ་པའི་
མདོ་སྒྲགས་ཀྱི་གཞུང་བཤད་དང་། ཆོས་འབྱུང་དང་གདན་རབས། རྣམ་ཐར་དང་
གསལ་ཡིག་བརྗོད་དང་སྟོན་རབ། ཚིས་དང་གསོལ་མོག་སོགས་དཔེ་དཀོན་འཕྲོར་
པ་རྣམས་བསྟུན། ཆད་པ་རྣམས་བསམ། ཉམས་པ་རྣམས་གསོས། འབྲུག་པ་
རྣམས་བསྒྲིགས་ཏེ་དཔེ་ཆོག་མ་འགའ་མེས་པ་བསྟར་ཆལས་སྒྲུབ་རུ་བསྒྲུབ་པ་དང་
བསྒྲུབ་ཚིས་ལས།

ད་ལན་འདིར་རྩོམ་རྩེ་བཅུ་དྲུག་པའི་གསུང་འབུམ་དཔེ་བསྟར་མ་
འདི་རྒྱ་ཆེའི་གཟིགས་པ་པོ་རྣམས་ཀྱི་སྒྲིན་ལམ་དུ་སྤུལ་བ་ཡིན།

འབྲུང་ཆར་ང་ཆོའི་དཔེ་ཆོགས་དཔར་སྒྲིན་ཁུ་རྒྱུའི་སྒྲོར་ལ་ལྷག་བསམ་ལྡན་
ཞིང་མཁྱེན་སྒྲིན་ཡངས་པའི་མཁས་དབང་རྣམས་ཀྱིས་དགོངས་འཆར་གྱི་བཀའ་
སློབ་སྦྱོལ་གནང་དང་། དཔེ་དགོན་གྱི་མ་ཕྱི་གཡར་གནང་གི་སྒྲིབས་འཇུག་ཡོང་བ་
མཁྱེན་མཁྱེན། །

ཞོར་འཕྲོས་གསལ་འདེབས་ཁུ་བ། ལྷག་པར་དུ་ད་ལྟ་ལུས་ཀྱི་ལང་ཆོ་རྒྱས་
ཤིང་། མེས་ཀྱི་སྒྲོ་གྲོས་བཀའ་པའི་གཞོན་སྒྲིས་རྣམས་ལ་མཚོན་ན། སྤྱིང་པོས་
དཔེན་པའི་ཁ་ཕོ་འདོན་བ་ལས། རྩོལ་མེད་ཀྱི་ལྷག་བསམ་དཀར་པོ་སྤྱིང་ལ་
འཆར་། དོན་ལྡན་གྱི་རྣམ་དཀར་བྱ་བ་དང་དུ་ཡོན། ལྷན་མེད་ཀྱི་ཆོས་དང་འག་
གཞུང་སློབ་གཉེར་བྱེད། འཁོས་བསྟན་གྱི་སྤྱི་ལྟའི་ལས་ཀ་ཅུང་ཟད་རེ་སྒྲིབ་ཁུ་ན།
མེས་རྒྱལ་ལ་ཞབས་དྲུག་འགྲུབ། རང་འགས་ལ་ལེགས་སྒྲིས་འབུལ། རང་ཉིད་ཀྱི་
ལ་རྒྱ་མཛོན་བྱེད་བ་ཞིག་ཀྱང་ཡོང་བ་ནི་མཐོང་ཆོས་མཛོན་གྱི་ལགས་བས། དེ་
བཞིན་དགོངས་དབྱིངས་སུ་རྒྱུབ་པར་ཁུ་ལོ། །

ཐོན་འགྲེལ་ཐོན་འབུམ་པོ་སྤུལ་བཅུན་ཉི་མས།

སྤྱི་ལོ་༡༩༩༧པའི་བྱ་ཆོས་ལ་གྲུས་སུ།

བསྐྱེད་གསལ་བཤད།

ད་ལམ་ང་ཚོའི་རྩོམ་པ་རྣམས་ཀྱི་སྐད་ཀྱི་ཐོན་པ་ལྟར་དུ་གསུང་འབུམ་སྟེགས་
གཅིག་དུ་བསྐྱེད་གསལ་ཏེ་པར་སྐྱུ་ལྷན་པ་འདི་ནི། གཟན་དཀར་མཆོག་སྐུ་ལྷ་
བསྐྱེད་ཉི་མའི་བཀའ་སློབ་དང་བདག་སྐྱེད་འོག་བྱུང་བ་ཞིག་ཡིན།

དེ་ཡང་སྤྱིར་ཁོང་ལ་གསུང་འབུམ་བོད་བཞི་བརྒྱ་ཅུ་ཞིག་ཡོད་ཚུལ་
ཁྱིམ་སུ་བྱིས་པའི་རྣམས་ཐར་འགའ་ལས་གསལ་ཡང་། དངོས་སུ་བོད་བཞི་
བརྒྱའི་དཀར་ཆག་ཁ་གསལ་ཞིག་ད་སྔོན་ང་ཚོའི་མཇལ་རྒྱ་མ་བྱུང་། ད་ལམ་
དངོས་སུ་མཇལ་རྒྱ་བྱུང་བའི་བོད་བཅོ་ལྔ་ནི། དང་སང་ཡོངས་གསལ་སྐྱེད་གསལ་
བརྒྱན་པར་མ་ཞེས་འབོད་པ་འདི་ནི། བོད་རབ་བྱུང་བརྒྱ་པའི་མེ་འབྲུག་(སྤྱི་
ལོ་1616) ལ། མངའ་རིས་སྤྱད་ཀྱི་གྲང་ཐང་གི་རྒྱལ་རབས་ཉི་ཤུ་ཅུ་གསུམ་
བཅུ་ལ་ཡང་ལུགས་གཅིག་ལ་དམར་པོ་སྟེ་བསྐྱེད་སྐྱེད་ཉི་ཤུ་ཅུ་བཞི་བ་བསོད་
ནམས་དབང་ལྷུག་སྟེན་ཡོན་བདག་བྱས། ཏཱ་ལྷ་ཐའི་དངོས་སློབ་གཉའ་ཡི་
བརྟེན་དཀོན་མཆོག་ལེགས་པས། ཐོག་མའི་མཆོམས་སྦྱར་དང་པར་བྱང་འབྲི་བ་
སོགས་བྱས་ཏེ། དུས་འཁོར་ལྷགས་ཐེང་དང་སྐད་གཉིས་ཤིག་སྦྱར་སོགས་ཆོས་
ཚན་བརྒྱ་བཞི་ཤིང་པར་དུ་བཀོས་པ། ཏཱ་ལྷ་བརྒྱན་དམ་ཆོས་སྤྱིར་དུ་སྐྱེད་དངས་
ཏེ་བཞུགས་སུ་གསོལ། དེའི་སྤྱིང་དུ་ཏཱ་ལྷ་བརྒྱན་རང་ནས་བཀོས་པ་བཅས་བོད་

བཙུ་ལྔ་ཙམ་ཞིག་ཡོད་པ་དེའི་བྱ་དཔེ་པར་མ་ཚར་གཅིག་ རྒྱལ་དབང་ལྔ་པ་
ཆེན་པོས་འབྲས་སྤངས་དཔེ་མཛོད་ཁང་དུ་གདན་དྲངས་པ། བྱིས་དུས་འགྱུར་
སྐབས་སུ་པེ་ཅིང་མི་རིགས་པོ་བྱང་དུ་བཞུགས་ཀྱང་། དེར་མེད་བོད་མྱེངས་
དཔེ་མཛོད་ཁང་དུ་སྤྱོད་དྲངས་ཏེ་བཞུགས་པ་དེ་ཡིན།

ཡང་གངས་ཅན་མཁས་གྲུབ་རིམ་བྱོན་གྱི་མིང་མཛོད་ལས། ཁོང་ལ་
གསུང་ཚུལ་གྱི་ཏུ་མང་པོ་ཡོད་པར་གྲགས་ཀྱང་རྒྱལ་དབང་ལྔ་པ་ཆེན་པོས།
གསུང་འབུམ་གྱི་པར་རྒྱུས་བཀའ་རྒྱ་བཏབ་སྟེ་པར་མི་ཚོག་པ་མཛོད་པས་
ད་ལྟ་ཁོང་གི་གསུང་ཚུལ་རྒྱུས་ཁ་ཚར་བ་ཏེ་ཅང་དཀའ། རྒྱལ་དབང་ལྔ་པ་
ཞིང་དུ་གཤེགས་ཇེས། རྩོ་གྲོས་བརྟན་པས་ཁོང་གི་གསུང་འབུམ་ལ་དཀར་
ཆག་བསྐྱས་པ་ཞིག་མཛོད་འདུག །དེའི་ཇེས་ལ་ལུ་རི་ལྷག་སྤྱལ་སྤྱུས་མཛོད་
པའི་དྲ་རྒྱ་ཐའི་གསུང་འབུམ་དཀར་ཆག་དྲངས་གསལ་མེ་ལོང་ཞེས་པའི་
ནང་དུ། བོད་ཀ་ནས་ཅ་བར་བཅུ་བདུན་ལ་ཆོས་ཚན་ཉིས་བརྒྱ་དོན་གཉིས་
དང་། ལྷེ་བ་གངས་བདུན་སྟོང་བརྒྱད་བརྒྱ་ལྔ་བཅུ་བཞུགས།

ད་ལྟ་པེ་ཅིང་མི་རིགས་པོ་བྱང་དུ་བོད་བཅུ་བདུན་ལ་ཆོས་ཚན་ཉིས་
བརྒྱ་དོན་བརྒྱད་དང་། ལྷེ་བ་གངས་བདུན་སྟོང་དགུ་བརྒྱ་ལྔ་བཅུ་ཅ་བརྒྱད་
བཞུགས་ཞེས་གསལ་ཡང་ང་ཚོའི་གོང་གི་དཀར་ཆག་གཉིས་པོ་ད་སྟོན་མཛལ་
རྒྱ་མ་ཉིད། དེ་ཡང་ལ་ལུ་རི་ལྷག་སྤྱལ་སྤྱུས་དཀར་ཆག་དྲངས་གསལ་མེ་ལོང་
ཞེས་པ་ལྷགས་ཚུལ་གནང་སྟེ། ལྷུ་རྟག་བརྟན་གྱི་གིང་པར་དུས་ཟིང་དབང་

གིས་ཉམས་ཆག་ཤོར་བ་རྣམས། ཁ་གསོ་མཛད་ཚུལ་ཐོས་ཀྱང་ཞིབ་ཕྱི་ལ་
 རྒྱས་ཁ་གསལ་མཛད་ཀྱི་མ་བུང་། ད་ལྟ་དགོན་འཇམ་དབྱངས་རྣམས་རྒྱལ་
 གྱི་དཔེ་མཛོད་དུ་བཞགས་པའི་པར་རྙིང་པོད་བཅུ་བདུན་འདི། ཞ་ལུ་རི་ཕུག་
 རྒྱལ་རྒྱས་ཉམས་གསོ་མཛད་པ་དེ་ཡིན་ནམ་རྣམས་སྟེ། ད་ལྟ་རྟག་བརྟན་གྱི་
 པར་རྙིང་པོད་ལྗོངས་དཔེ་མཛོད་ཁང་དུ་བཞགས་པ་པོད་བཙུ་ལྔ་དང་། པོད་
 གྲངས་དང་ཆོས་ཚན་མང་ཉུང་ཆོག་མཚམས་སོགས་ཅུང་མི་འདྲ་བ་ཡོད་པའི་
 ཕྱིར།

ད་ལམ་ང་ཆོས་ཁོང་གི་གསུང་འབུམ་གྲོག་གླུང་ནང་དུ་བཅུག་སྐབས་
 གྱི་ཐོག་མའི་མ་དཔེ་ནི། ཉེ་ཆར་སྤྲོ་མ་ཡོན་ཏན་བཟང་པོས་འཇམ་ཐང་དུ་གིང་
 པར་ལ་བཀོས་པའི་གྲོགས་བམ་ཉེར་བཞི་ཅན་དེ་ལ་བྱས་ཏེ་ཞུ་དག་ཐེངས་
 གསུམ་བྱས། དེ་རྗེས་སྤར་རྩོམ་རྟག་བརྟན་དུ་བཞགས་པ་རྩོམ་པ་པོ་དྲ་ར་
 ལྔ་ཐ་རང་ཉིད་གྱི་བྱག་དཔེ་སྐབས་འགར་བྱག་མཚན་ཡོད་པ། ད་ལྟ་འབུམ་
 སྤངས་གནས་བཅུ་ལྔ་ཁང་ནང་བཞགས་ཀྱིས་མ་པོད་ཅུང་བཅུ་ལ་ཆོས་
 ཚན་༣༥་བསྐྱར་གཞི་དང་། རྩོམ་རྟག་བརྟན་གྱི་པར་རྙིང་པོད་བཙུ་ལྔ་པོད་
 ལྗོངས་དཔེ་མཛོད་ཁང་དུ་བཞགས་པ་དང་། ཨ་རི་བ་དགོན་འཇམ་དབྱངས་
 རྣམ་རྒྱལ་གྱི་དཔེ་མཛོད་དུ་བཞགས་པ་པར་རྙིང་པོད་བཅུ་བདུན་ཡོད་པ་གཉིས་
 ཕྱོགས་བསྐོམས་གིས། པར་རྙིང་པོད་ཉི་ཤུ་ཙམ་ལ་ཆོས་ཚན་༣༡༤་བྱུང་བ་ལ་
 སྤར་བྱེད་བྱས་ཏེ་དཔེ་བསྐྱར་ཐེངས་དང་པོ་ཞུས།

དེ་ནས་རྟག་བརྟན་གྱི་པར་པོ་དེ་གི་ཕྱ་ལ་བསྐྱར་གཞི་དང་། འཛམ་གང་གི་
 པར་མས་སྐྱར་བྱེད་བྱས་ཏེ་དཔེ་བསྐྱར་གཞི་མ་ཁྲུལ་པ་ཡིན། འོན་ཀྱང་
 པར་མ་སྐྱ་བྱེད་གཞི་དང་བྲིས་མ་གཅིག་བཅས་དཔེ་གསུམ་པོ་ཅུ་བའི་ཆ་
 རས་གཅིག་མཚུངས་སུ་བཞུགས་པ་ལས་ཁྱད་པར་ཆེན་པོ་མི་འདུག། ཆོ་གའི་
 རྒྱུ་ལ་མི་འདྲ་བ་རྩེད་ཡོད་པ་ནི་མཆན་དཀྱུས་སུ་ཤོར་བ་ཡིན་འདུག་པ་
 རམས་ཀྱང་། གྲག་རྟགས་ནང་དུ་བརྟུག་ཏེ་གསལ་པོ་བྱས་ཡོད། རྟག་བརྟན་
 པར་རྟེན་དང་འབྲས་སྐྱངས་བྲིས་མ་གཞི་སུ་དཔེ་མ་བཞུགས་པ། འཛམ་གང་
 པར་མའི་ནང་བཞུགས་གསུང་ཐོར་བུའི་རྒྱུ་མ་རྟགས་ཅན་དང་། ཞ་རྟགས་
 ཅན་གཞི་དང་། ཟ་རྟགས་ཅན་དཔེ་མ་ཐེག་མཆོག་གི་ཟེན་བྲིས་རབ་བྱེད་
 དུག་པ་ཡན་ཆད། ཏཱ་ར་བླ་མའི་ཞལ་གསུང་སྟོབ་མ་ཡེ་ཤེས་རྒྱ་མཆོས་ཟེན་
 བྲིས་སུ་བཀོད་པ་དང་། རབ་བྱེད་བརྟན་པ་བརྟུན་པ་གཞི་རྩ་འཁོའི་དགེ་
 བཤེས་མཆོག་གྲུབ་རྒྱ་མཆོས་གསར་དུ་བསྐྱབ་པ། འ་རྟགས་ཅན་ཉང་ཡུལ་གྱི་
 ཡོ་རྒྱས་ཏཱ་ར་བླ་མས་ཞབས་བཏགས་མཛད་པར་གྲགས་པ་བཅས་ཆོས་
 ཚལ་༡༡ལ་འཛམ་གང་གི་པར་མའི་དཔེ་གཅིག་ཕྱ་ལས། རྟག་བརྟན་པར་
 རྟེན་དང་འབྲས་སྐྱངས་བྲིས་མ་གཞི་གྱི་བསྐྱར་གཞི་མ་རྟེན། རྟག་བརྟན་པར་
 རྟེན་གཅིག་ཕྱ་ལས་གཞན་གཞི་ལ་མེད་པ་ཆོས་ཚལ་༧ ཡང་རྟག་བརྟན་དང་
 འཛམ་གང་པར་མ་གཞི་ཆར་མེད་པ། འབྲས་སྐྱངས་གནས་བརྟུ་ལྷ་ཁང་དུ་
 བཞུགས་པའི་གྲལ་ནས་ཆོས་ཚན་བཙོ་བརྟུན་ལ་ལྗེ་བཀའ་ལླུ་གསར་རྟེན་བྱུང་།

བ་བཅས་ལ། ལུ་དག་བྱས་ཏེ་ཁ་སྒོང་གི་ཚུལ་དུ་བཞག་ཡོད་པ་བཅས་ཁྱོན་
བསྒྲམས་དེབ་བཞི་བརྒྱ་ཞེ་ལྔ་ལ་ཆོས་ཚན་༤༠༠ཡོད། ད་ལྟ་ང་ཆོའི་མ་དཔེ་
གཡར་རྒྱུ་མ་རྟེན་པ་སྟོན་ཚུལ་པ་པོའི་བྱག་དཔེའི་གལ་ནས་ཡིན་པ། འབྲས་
སྤངས་གནས་བརྒྱ་ལྔ་ཁང་། དཔེ་རྟགས་ཕྱི་༡༤ནང་བཞག་ས་གཏམ་དུ་བྱ་བ་
ནོར་བུའི་འབྲུང་གནས་ལྗེ་བཤ། ཡང་ཕྱི་༡༠ནང་བཞག་ས་འཁོར་ལོ་གསུམ་གྱི་
རྣམ་བཞག་ཆོས་དབྱིངས་རྒྱ་མཚོའི་རྒྱན་རྣམ་པར་བཀོད་པ་ལྗེ་བཤ། རྟེ་ལག་
བྲིས་གྱི་ཆོས་ཚན་གཉིས་པོ་མ་འོངས་པར་དཔེ་གཡར་ཐབས་བྱ་དགོས།

ད་ལྟ་ང་ཆོས་དཔེ་བསྐྱར་དང་ལུ་དག་གི་སྐབས་སུ་མ་དཔེ་ཙ་འཛིན་
བྱས་ཏེ། དཔེ་གསུམ་མི་འདྲ་བའི་ཆེ་རྟག་བརྟན་ལ་<<རྟ>>རྟགས་འདི་དང་།
འཛིན་ཐང་ལ་རྟགས་<<རྟ>>འདི། དག་ཆ་ནོར་བཅོས་ལ་གྲག་རྟག་འདི།]
དང་། མཆན་རྣམས་གྲག་རྟག་<>འདིའི་ནང་དུ་བྲག་ཡོད།

གསལ་བཤད་ལུ་རྒྱ་ཞིག་ལ་དཔེ་བཞི་པའི་ནང་དུ། ཀུན་མཁྱེན་དོལ་པོ་
པའི་གསུང་ཆོས་ཚན་བཞི། རིག་འཛིན་ཆེ་དབང་ཀུན་བྱུང་གྱི་གསུང་རྣ་
སྟོའི་ཆེ་ག་ཞེས་པའི་ཆོས་ཚན་གཅིག་བཅས་འཛིན་ཐང་པར་མར་བཞག་ཡོད་
པ་དང་། ཡང་ས་བཟང་མ་ཏི་པའ་ཆེན་གྱི་གསུང་དུས་འཁོར་བྱག་རྒྱུའི་སྒོར་
ཆོས་ཚན་གཅིག་རྟག་བརྟན་པར་རྟེན་དུ་ཡོད་པ་རྣམས་རང་འཇག་བཞག་ཡོད་
པ་དང་། ཁོང་གི་རང་རྣམ་གཅོད་པོར་གྱུར་པའི་ལོ་རྒྱུས་ཞལ་གདམས་རྣམས་སྟུ།
གཅོང་གི་ཡུལ་སྐད་ཡིན་ནམ་སྟམ་པའི་ཐ་སྐད་གོ་དགའ་བ་མང་པོ་ཞིག་

བེད་སྤྱད་གནང་བ་དག་ཀྱང་རང་སྤོང་བཞག་ཡོད།

ད་ལམ་བཀའ་འབུམ་འདི་ཅིས་འཁོར་ནང་དུ་སྤྲུགས་པའི་འགྲོ་སྤང་ཕྱི་
འདྲ་ཚོགས་པ་ནས་ཞུས་ཤིང་། བར་སྤྱོད་ཚར་ལྔ་བརྒྱའི་འགྲོ་སྤང་བོད་རིག་པ་
དཔེ་སྤྱོད་ཁང་ནས་བཀྲིས། ཚར་བརྒྱད་བརྒྱའི་འགྲོ་སྤང་ཕྱི་གི་སྤོང་གི་
རྒྱའི་སྤྱོད་བདག་རྣམས་ཀྱིས་གནང་ཞིང་། ཚར་ཉིས་བརྒྱའི་འགྲོ་སྤང་ཕྱི་འདྲ་
ཚོགས་པ་ནས་བཀྲིས་པ་བཅས་ཀྱི་མཐུན་རྐྱེན་ལས། ད་ལམ་དངོས་སྤྱད་བར་དུ་
བསྤྱོད་སྤྱད་པ་བྱུང་སྟེ་རྒྱ་ཆེའི་གྲོག་པ་བོ་རྣམས་ཀྱི་སྤྱོད་ལམ་དུ་སྤྱུལ་བ་ཡིན།

ལས་གཞི་འདིར་བོད་ལྗོངས་དཔེ་མཛོད་ཁང་ནས་མ་དཔེ་བོད་བཙུ་ལྔ་
གཡར་གནང་བྱུང་བ་དང་། འཛམ་གང་སྤྱི་མ་ཐུན་སེལ་མཚོག་ནས་ཀྱང་མ་
དཔེ་བཙུ་ལྔ་མཚོག་དང་། གོ་རིམ་སྤྱི་གྲུ། ལྷ་དག་བཅས་ལ་མཚོག་རམ་གང་
མང་གནང་བ་དང་། ཁམས་སྤྱུལ་བསྟོད་ནམས་དོན་གྲུབ་མཚོག་ནས་ཉང་ལུལ་
ཚོས་འབྱུང་ལྷ་དག་གི་མཚོག་རམ་གནང་བ་དང་། སྤྱི་མ་དཔེ་ལྔ་མཚོག་
ལྷ་དག་གི་ལས་ཀ་སྤྱིའི་སྤྱོད་ལས་འགན་ཆེ་བཞེས་གནང་བ་བཅས་ལ་སྤྱོད་ལས་
ཆེ་ལྷ་རྒྱ་བཤོ། །

དཔེ་བཙུགས་བོད་ལྗོངས་དཔེ་མཛོད་ཁང་འཛམ་གང་སྤྱི་
ཀམ་བཤོ་ལས་ཀྱིས།

རྩེ་བཅུན་ཏུ་ར་ནུ་ཐའི་རྣམ་ཐར་མདོར་བསྟུས།

1575-1635

ཁོང་ནི་སྟོབ་དཔོན་ཆེན་པོ་པདྨ་འབྲུང་གནས་དང་། པཱེ་ཏ་ལྟ་ཡ་རྩ་ར།
གཉིས་ལོ་ལྔ་བ། ཁ་རག་སྒོམ་རྩུང་སོགས་སྒྲིམ་ཆེན་མང་པོས་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་
ཤིང་། བོད་སྟོང་བརྟན་མ་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་ནང་ཆོན་ཁ་རག་ཁྲུང་བཅུན་གྱི་གནས་རྩོ་
མོ་ཁ་རག་ཅེས་པའི་འདབས། རྩེ་བཅུན་པོ་ལོ་དེ་ཉའི་ཉེ་འགམ་དུ་ར་ལོ་ལྔ་བ་
ཆེན་པོའི་བརྒྱད་པ་བར་མ་ཆད་པར་བྱོན་པ་ལ། ཤར་རུབ་གཉིས་སུ་གྲེས་པ་ལས་
ཤར་བ་ཀུན་དགའ་སངས་ཤེས་གཏུང་བརྒྱད། རྣམས་འཆང་ཚུལ་ཁྲིམས་རྒྱ་མཆོའི་
རྣམ་རྣམ་རྒྱལ་ཐུན་ཆོགས་དགའ་ལོ་བཞི་བཅུ་ཞེ་དགྲུ་པ་རྩེ་འདིའི་ཡབ་དང་།
ཡུམ་རྩོ་རྩེ་བུ་དགའ་དགའ་ལོ་བཅུ་དགྲུ་པ་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་སུ་བོད་རབ་བྱུང་བཅུ་
པའི་ཤིང་ཐག་(སྟེ་ལོ་1575) ལ། རོ་མཆར་བའི་ལྷས་དང་བཅས་སྐྱེ་འབྲུངས་ཏེ་
མེས་པོས་བདུ་སྤྱི་གཙོད་རྩོ་རྩེ་ཞེས་མཆོན་གསོལ།

སྐྱེ་བལྟམས་ཏེ་ལྷ་བ་བརྒྱད་སོང་རྩེས་བཞེངས་ནས་གོམ་པ་སྟོ་ཐུབ་པ་
དང་། དགའ་ལོ་གཅིག་ཙམ་ནས་གསུང་བྱོན་ཏེ་ད་སྤྱི་མ་ཀུན་དགའ་གྲོལ་མཆོག་
ཡིན་ཞེས་ཞལ་གྱིས་བཞེས་པ་དང་། གཞན་ཡང་སྐྱེ་གོང་མའི་རྟེན་གསུམ་དང་
སྟོན་བདག ། ཉེ་གནས་སོགས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་གསལ་བར་གསུངས་པ་སོགས་ཀྱིས།
རྩོ་ནང་སྤྱི་མ་ཀུན་དགའ་གྲོལ་མཆོག་གི་ཡང་སྤྱི་འབྲུལ་མེད་དུ་བེས་ཏེ། དགའ་
ལོ་བཞི་པར་རྩོ་ནང་མཁན་ཆེན་ལུང་རིགས་རྒྱ་མཆོ་དང་། ཞབས་བྱུང་བཀྲ་ཤིས་

སྒྲིབས་རྒྱས་དབང་པོ་ཐོགས་རྟ་པ་བརྒྱ་དང་དྲུག་རྩ་ཅུ་ལྟ་ཅས་གདན་འདྲེན་དུ་བྱུང་
ནས། གཙང་ཕྱོགས་སུ་གདན་དྲངས་ཏེ་སྐུ་གོང་མའི་སྒྲོབ་མ་རྩོམ་མེད་ཀྱན་དགའ་
རྒྱལ་མཆོན། ལྟ་དབང་གྲགས་པ། མཁན་ཆེན་ལུང་རིགས་རྒྱ་མཚོ། མཁས་དབང་
བུམས་པ་ལྟན་གྲུབ། རྗེ་དྲུང་ཀྱན་དགའ་དཔལ་བཟང་ཐོགས་ཀྱིས་ཆོས་ལུང་བྱང་
ཅེར་ཁྱི་སྒྲོན་མཛད། རྩོམ་པ་ཆེན་པོ་འཇམ་དབྱངས་ཀྱན་དགའ་རྒྱལ་མཆོན་
ཀྱི་དྲུང་དུ། ཐོག་མའི་རྟེན་འབྲེལ་དུ་སྒྲོལ་དཀར་གྱི་རྗེས་གནང་དང་། གཤེད་
དམར་ལྟ་ལུང་དབང་། ལམ་འབྲས་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་དབང་དང་གདམས་པ་
མང་པོ་གསན།

དེ་ནས་དགུང་ལོ་དྲུག་པ་ནས་ཡི་གེ་སྒྲིབ་སྒྲོག་ལུལ་དུ་སྒྱེན་པ་མཐེན་ཏེ།
དབང་དང་རྗེས་གནང་ཐོགས་ཡིག་ཐོག་ནས་གནང་པ་ལ་དཀར་ཆོགས་མེད་པ་
བྱུང་།

དགུང་ལོ་བརྒྱད་པར་རྗེ་གོང་མའི་དངོས་སྒྲོབ་མཁས་དབང་བུམས་པ་
ལྟན་གྲུབ་ཡོངས་འཛིན་དུ་བསྟེན་ནས། ཚད་མ་རིགས་གཏེར་སྐྱེད་སྐྱེད་པས་གཞུང་
དོན་ལ་གོ་བ་རྟེན་རུང་སྒོ་འཛིན་ལ་རྒྱ་པ་ལྟ་ཅས་འགོར། གཞན་ཡང་མདོ་རྒྱུད་ཀྱི་
གཞུང་ལུགས་མང་པོར་གསན་བསམ་མཛད་པས་མཐེན་རྟོགས་རྒྱས།

དགུང་ལོ་བརྒྱད་ལ་མེབས་སྐབས་སྐུ་ལུང་ཀྱན་དགའ་བཟླ་ཤིས་རྒྱལ་
མཆོན་གདན་དྲངས་ཏེ་ཐོག་མར་བཀའ་གདམས་སྒྲིགས་བམ་གྱི་ལུང་ལྷས་ཏེ། དེ་
ནས་བོད་རབ་བྱུང་བརྒྱ་པའི་རྩ་ཏུ་བུམས་སྒྲོན་རྒྱ་པའི་ཆོས་ལྟ་ (སྤྱི་ལོ་1582)
ལ། ཆོས་ལུང་བྱང་ཅེའི་མཆོད་ཁང་གི་ཡང་ཐོག་དུ། དཔལ་སྐུ་ལུང་པ་ཆེན་
པོ་རྗེ་བརྩན་ཀྱན་དགའ་བཟླ་ཤིས་རྒྱལ་མཆོན་དཔལ་བཟང་པོའི་ཞལ་སྐུ་ནས་ཀྱི་

མཁན་པོ་དང་། འཇམ་དབྱངས་ཀྱི་དགའ་བྱུང་མཚན་དཔལ་བཟང་པོས་སྒྲོབ་
དཔོན་དང་། རྗེ་བྱང་ཀུན་དགའ་དཔལ་བཟང་པོས་དུས་གོ་བ། ཆོས་རྗེ་མཚན་
གནས་པས་གོགས་དན་བགྱིས་ཏེ་ཡོངས་རྫོགས་དགོ་བསྟེན་དང་བར་མ་རབ་བྱུང་
སྟོན་དུ་འགོ་བས་དགོ་ཚུལ་གྱི་སྒྲོམ་པ་བཞེས་ཏེ། མཚན་ཀུན་དགའ་སྟིང་པོ་བཀྲ་
ཤིས་རྒྱལ་མཚན་ཞེས་གསོལ། དག་པའི་གཟིགས་སྒྲུང་དུ་རྒྱ་གར་གྱི་པའ་ཆེན་རྩ་
ལ་ན་ཐས་ཏུ་ར་ན་ཐ་ཞེས་པའི་མཚན་གསོལ།

ཆོས་རྗེ་བླ་མ་སྟོན་པ་ལྟ་དབང་གཤམ་པའི་བྱང་ནས་ཆོས་དུག་དང་ཕྱག་
ཆེན་སོགས། ཟབ་ཆོས་མང་པོ་གསན་པས་ནང་ཟབ་ལམ་གྱི་རྟོགས་པ་མངོན་དུ་
བྱུང་། རྗེ་བྱང་ཀུན་དགའ་དཔལ་བཟང་ལས་དུས་འཁོར་གཙོ་བོར་བྱུང་པའི་ཟབ་
ཆོས་མང་པོ་གསན། མཁན་པོ་ལུང་རིགས་རྒྱ་མཚོའི་མདུན་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལའི་
དབང་དང་རྒྱད་བཤད། དཔལ་རྒྱལ་བ་རྩོམ་པའི་ལུགས་ཀྱི་སྒྲིབ་དུག་གི་ཟབ་
ཁྲིད་མཐའ་དག་གསན་ཏེ་ཉམས་ལེན་མཛད། ལུ་ལུགས་ཀྱི་སྒྲིབ་དུག་གི་ཁྲིད་
ཀྱང་རྫོགས་པར་གསན། གཞན་ཡང་རྩོམ་སྒྲུབ་མ་མང་པོའི་གདམས་ཁྲིད་དང་
བཀའ་བསྟན་སོགས་རྒྱ་གཞུང་གི་མན་ངག་མང་པོ་དང་། ཀུན་མཁྱེན་དོལ་པོ་
པའི་གསུང་འབུམ་སོགས་ལུང་མང་པོ་གསན། མཁན་གྲུབ་སངས་རྒྱལ་ཡེ་ཤེས།
རྩོམ་རྗེ་འཛིན་པ་ཡེ་ཤེས་དབང་པོ་སོགས་ལས། ས་སྐྱ་རྩོམ་གདམས་པ་ལྷ་ལྷ་འབུག་
པ་གྲི་ཆང་། ལྷག་ལུང་སོགས་ཀྱི་ཆོས་སྒྲིབ་བཅས་རྒྱུད་སྟེ་བཞེད་དབང་ཁྲིད་མན་
ངག་མཐའ་དག་མ་ལུས་པར་གསན། གཞན་ཡང་རྒྱ་གར་གྱི་གྲུབ་ཆེན་གྱི་རྩ་སྟོ་
ཕྱོགས་པ་སངས་རྒྱལ་སྐུས་པའི་མགོན་པོ། འཇམ་དབྱངས་ཀུན་དགའི་མཚན་
ཅན་སོགས་བཤེས་གཉེན་མང་པོའི་ཞབས་ལ་གཏུགས་ཏེ། ཞང་ཆལ་པའི་ཆོས་

སྒྲོར་དང་། ཡང་དགོན་པའི་བཀའ་འཁུམ། དུགས་པོ་ལྟ་རྒྱུ་འཁུམ། རི་
 ཆོས་མ་དུག་གི་ཁྲིད། མི་ཉི་བརྒྱ་གསུམ་མའི་དབང་། སངས་རྒྱུ་ཐོད་པའི་དབང་།
 ཨོ་རྒྱན་བསྟེན་རྒྱུ་སྒྲོར་གྱི་ཁྲིད་ལུང་ཡོངས་རྫོགས། མར་པ་ནས་བརྒྱད་
 རྒྱུ་པའི་བཀའ་བཅས་དབྱེས་རྩོར་ཡབ་ཡུམ། གྲུ་རིགས་བསྟེན། གདན་བཞི་
 ཡབ་ཡུམ། མ་རྩ་ལྟ་ལྟ་རྒྱུ་དུག་སྒྲི་ཉི་ནས་བརྒྱད་པ་འཇམ་དཔལ་གསང་
 ལུན་བཅས་རྒྱུ་དཀྱིལ་བདུན། རྒྱུ་རྒྱུ་རིག་ཆེན་རྒྱན་འདྲའི་མཛུབ་ཁྲིད།
 བརྟག་གཉིས་ས་རྒྱུ་གཉིས་ཀའི་བཤད་སྒྲོལ། ལྷག་ལུང་ཐང་པའི་བཀའ་འཁུམ།
 རྒྱུ་ཐབས་བརྒྱ་ཅའི་རྒྱུ་གནང་། བེ་གྲུ་ཆོས་དུག་འཇམ་དགའ་གྱི་རྒྱུ་གནང་།
 འགྲེལ་ཆེན་རྒྱུ་མེད་འོད་དང་། རྩོ་རྒྱུ་འགྲེལ་དང་། དབྱེས་པ་རྩོ་རྒྱུ་
 གཞུང་། དབྱེས་རྩོར་སྒྲོར་ལ་གཙོ་ཆའི་ཆོས་སྒྲུ་སྒྲུ་མོ་དགྲུ་དང་། གདན་བཞིའི་
 ཁྲིད་ཚུལ་རྒྱུ་པ། ལྷུ་དེ་མའི་ཆོས་ལྟ་སྟགས་རྒྱ་གཞུང་བཟུ། ས་ར་ཉའི་ཆོས་
 ལྟ་ནས་པོའི་གཞུང་དུག་ལྟ་ཉི་སྒྲུ་ལྟ་དེལ་ལྟ་སྒྲོར་གསུམ། གཤེད་དམར་
 བི་རུ་པའི་གཞུང་བརྒྱད། ཀྲུ་ཀྲུ་རི་པའི་ཆོས་བདུན། རྒྱུ་ཐབས་མཆོ་སྒྲེས་སྟགས་
 དབྱེས་རྩོར་གྱི་གཞུང་ཕྱིན་ཏུ་མང་པོ་དང་། དཔེ་མེད་འཆོའི་སྒྲོར་དུག་ཅ་འགྲེལ།
 རྩོ་ལྷན་རིའི་རྩོ་དྲུ་སྟམས་གྱི་ལྷག་རྒྱུ་སྟགས་མདོ་སྟགས་སྒྱི་དང་། ལྷུ་པར་རྩོ་
 གསང་སྟགས་རྒྱུད་སྒྲུ་པའི་དབང་བསྐྱེད་རྫོགས་མཐའ་ཡས་པ་གསུན།

དེ་ནས་དགུང་ལོ་བརྒྱ་བདུན་པ་རབ་བྱུང་བརྒྱ་པའི་ལྷགས་ཡོས་རྩོར་རྒྱ་
 བརྒྱ་གཅིག་པའི་ཆོས་བརྒྱ་བདུན་(སྒྱི་ལོ་1591)ལ། འཇམ་དབྱངས་ཀྱན་དགའ་
 རྒྱུ་མཆོན་གྱིས་མཐུན་པོ། རྒྱ་མ་བུམས་པ་ལྷན་གྲུབ་གྱིས་ལས་གྱི་སྒྲོབ་དཔོན།
 དག་པའི་བཤེས་གཉེན་སྒྲོ་བཟང་པ་དང་། རྩོ་རྒྱུ་ཀྱན་དགའ་བསྐྱེད་ནམས་